

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 7.

- A' Magyar Kurir 13-dik darabjához.

A' Keszthelyi Georgikonban megüresült két rendbéli Gazdaságbéli Stipendiumról való Hirdetmény.

Méltóságos Gróf Tolnai *Festetics György* Ur által Keszthelyen Nemes Zala Vármegyében Georgikon nevezet alatt felállított Gazdaságbéli intézete részéről ezennel köz hírül adatik, hogy a' most folyó oskolai esztendő, az az, e' folyó Augustus hónapnak végével ismét két rendbéli Stipendiumok fognak megüresülni azoknak számára, kik a' mezei Gazdaság mind Theoretica, mind Practica részeinek meg tanulását kívánnyák.

A' kik az illetén Stipendiumoknak megnyerésében részesülni kívánnak, azokra nézve, félre tévén minden születés, német, és vallásbéli tekintetet, szükséges, hogy ők Deákul, Magyarul, Németül jól beszélni, 's írni tudjanak, és leg alább is a' Gymnasiumhoz tartozó oskolákat dítseteressen elvégezték; e' mellett még is különös tekintet lésszen azokra, a' kik a' Philosophica Tudományokat tanúlták, és ezek a' pura 's applicata Mathesist, Természet Historiáját, és Physicát az Institutumban újonnan nem fogják hallani, mellyeknek itten való tanulása mindazonáltal azoktól megkívántatik, a' kik tsak a' Humanitás Classisokat végezték, ezeken kívül szükséges, hogy ép 's egészséges testállással bírjanak, 's mind az erköltsi jó viselettek, mind pedig a' végzett tudományokra nézve hitelles bizonyság, 's más egyéb ajánló Levelekkel a' jövő October hónap' első napjáig a' Georgiconnak Előjáróinál, vagy a' méltóságos Gróf Urnak Törvényes és Gazdaságbéli Centralis Directiójánál Keszthelyen

személyesen, vagy levelek által magokat jelentsék.

A' Tudományok' tanítása 1-ső Novemberben kezdődik, és három esztendőig tart azoknak folyamattya; a' Stipendiumok pedig szabad lakás, fűtés, és gyertya mellett az első esztendőben 270, a' másodikban 300, a' harmadikban 350 forintokra Váltó levelekben vannak határozva.

A' Tanulásbéli tárgyak azokra nézve, a' kik tsak Gymnasiumbéli Tudományokat tanúltak, mintegy az előre készítő esztendőben ezek: —

1. a' pura Mathesis
2. a' Physica
3. a' Természet Historiája.

Azokra nézve pedig, a' kik már Philosophica Tudományokat hallottak: —

1. az Oeconomia vagy Gazdaság Tudománya.
2. a' Chymia és Oeconomibéli Technologia.

3. a' fellyebb való applicata Arithmetica, e' mellett a' Camerális Számadásba való bevezetés, kettős Számadó-könyv vezetés, 's az itteni M. Uraság' uradalmában bevett számadás módja.

A' második esztendőben: —

1. A' Jóságok kormányozásáról való oktatás különös Instructió szerént, és a' Gazdaságot illető Felsőges Rendeléseknek esmérete.

2. az Architectura.

3. a' barmok' orvoslása.

A' Theoretico-practicus Cursusnak végzetével a' Stipendiatások bővebb praxis végett, úgy mint Accedensek, az Uradalmi Tisztarték mellé fognak kitétetni, a' hol magokat tulajdon iparkodások által to-

vább formállyak, és ezen utolsó esztendőben Exament tesznek, azután pedig a' Gazdaságról való Diploma mellett szolgálatot is nyernek.

Egyszersmind valamint eddig, úgy ezután is mind azoknak, kik a' Gazdaságbeli Tudományokat tulajdon, vagy Szülőik, Attyokfiak', vagy más jótéveőknek költségén tanulni akarják, a' Georgikonba való bérjárás ingyen meg fog engedtetni, melly itten annyival is inkább említettik, mivel Felsőes Császári Királyi Fejedelmünk egy a' Felső Magyar Helytartó Tanátsához, 's a' Felső Magyar Kamarához bocsátott Rendelésében azt méltóztatott kegyelmessen parancsolni, hogy a' Kamarabeli és Politico-Fundationális Jászágok' administratiójára ügyelő Hivataloknak kiosztásában azokra tekintet legyen, a' kik a' Gazdaságbeli tudományoknak Cursusát a' Keszthelyi Georgikonban elvégezvén, arról dítéretes bizonyosságlevelet is mutathatnak.

A' Gazdaságnak practica gyakorlására nézve az Institutumnak már azon kiterjedése vagy, hogy a' Szántó földeknek már több esztendőktől fogva behozott változó művelése mellett még parragló Gazdaság is állítatott fel, és a' nevezetesebb különös föld művelő szerszámok megjobbítva kívánt előmenetellel használtatnak, 's ezen Gazdaságban most nagyjában való próbatételekre is alkalmatosság nyújtatik a' Keszthelyi Uradalomban.

A' Gazdaságbeli plánták' szembe tünő esméretének elősegítésére, az erdei fás kerteken kívül, mellyek honnyi és külföldi fákkal és bokrokkal vannak beültetve, még a' Gabona és Fákarmánybéli, úgy egyeb Gazdaságbeli plánták számára is fővész kertek, és a' teendő próbálatokra némmely szántó földek vannak elrendelve.

Egyéberánt a' külső Tanulók a' fellyebb megrendelt két vagy három esztendőbéli cursusra nem köteleztetnek, hanem szabadságokban ál nem csak az institutumban elő

adatni, és esztendőnként elvégeztetni szokott Tudományokhoz azokat választani, mellyeket ők a' már megszerzett tudományaikhoz, és más környüllallásaikhoz képest leg alkalmatossabbnak lenni ítélnék, hanem ha bővebb Praxisra kedvek vagy, a' Keszthelyi Uradalmi Gazdaságbeli Tisztguél mint Accedensek nagyjában is ingyen practizálhatnak.

Végtére minthogy a' Georgikonnal egy Lyceum is vagy, össze kaptsolva, mellyben a' Philosophia tanítatik, azoknak, a' kik a' Georgikonban tanulnak, egyszersmind az a' hasznok is vagy, hogy a' Tudományok közönséges Cursusának félbe szakasztása nélkül a' Gazdaságbeli Theoretico-practica Tudományokon kívül a' Philosophicus Cursus is a' Kir. Magyar Akadémiákban meghatározott mód szerént két esztendő alatt elvégezhetik, és arról iskolai Bizonyosság Levelét is nyerhetnek.

Költ Keszthelyen Jul. 30-dikán 1813.

R i t k a s á g.

A' természetnek egy bámulásra méltó reátenetes munkájáról emlíkeznek a' Párisi újságok; a' dolog Jul. 19-dikán történt Kataloniának Rosas nevű városában (Spanyol országban a' tenger mellett). — Délájban égető hőséggel sütött a' nap; 2 órakor már vastag fellegek borították volt el az eget, és a' nagy meleget nagy hideg váltotta fel; az ezen *Lampourdan* nevű tartomány körül vévő hegyeket, hó lepte el: de mind ezek még csak posta jelenségei voltak a' bámulásra méltó tüneményeknek. Valami tíz minútumokkal 5 óra után mély zúgás hallatott ki a' föld' gyomrából, ezt kemény föld rezgés vagy ingás követte; a' tenger ide 's tova hánytatott, 's annak hánykódó habjai sok esmeretlen testeket (matériákat) hánytak ki a' partra, mellyek között találtatott egy irtóztató nagyságú tengeri hálnak tsontja is.